

Выбары — рэч, безумоўна, неабходная: без яе немагчыма ўявіць сабе дэмакратычны лад жыцця. Але тое, што адбудзецца 15 кастрычніка на Беларусі, назваць патрэбным для нашага грамадства нельга.

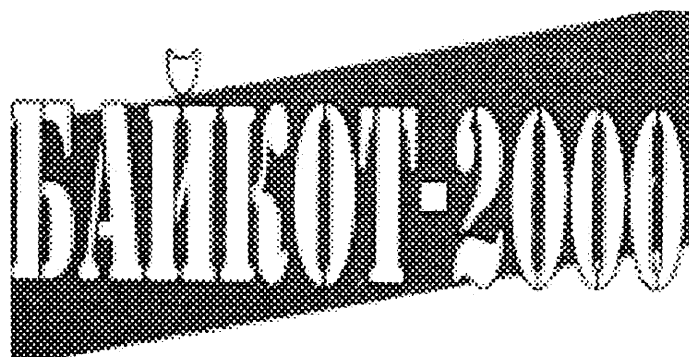
Справа ў тым, што Парламент ў нашай краіне, згодна з рэдакцыяй '96 Канстытуцыі, зараз мае абмежаваныя паўнамоцтвы, якія можна параўнаць адно што з паўнамоцтвамі Народных сходаў дзяржаў гзв. «трэцяга свету». У цывілізаванай жа Еўропе сітуацыя зусім іншая. Так, можна

прывесці прыклад Германіі, дзе улада належыць Парламенту, а прэзідэнт мае мізэрныя паўнамоцтвы. Там ён з'яўляецца сімвалам нацыі, але ніяк не палітычнай фігурай. І што, гэтая цэнтральна-Еўрапейская дзяржава пакутуе ў галечы?.. Таксама ўзгадаем Вялікабрытанію. Тут сітуацыя дакладна паўтарае Германскую. Манарх не ўдзельнічае ў палітычным жыцці краіны, але з ім атаясамляюць само каралеўства, яго моц і традыцыі. Зноўку ж, беднай Вялікабрытанію назваць нельга. Хутчэй наадварот.

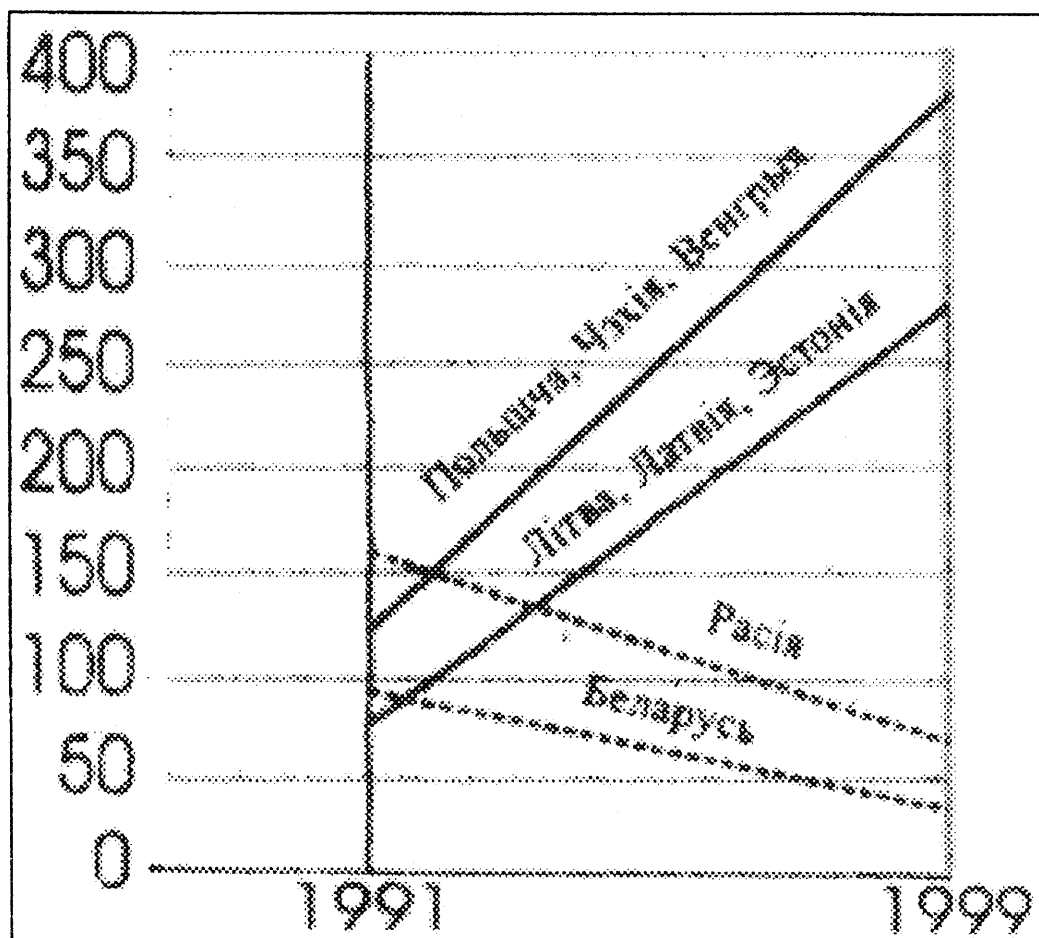
У Беларусі ж створана жорсткая вертыкаль улады, якая павінна забяспечваць «дысцыпліну і парадак», але насамрэч мы маем тое, што маем... Узнікае пытанне: а ці патрэбны нам такія палітычны лад? Адказ відавочны.

Вяртаючыся да выбараў: што дасць народу новаабраны Парламент? Ды нічога. Асабліва калі зважаць на тое, што ён не будзе прызнаны краінамі свету (за рэдкімі выключэннямі). Вясной наступнага году адбудуцца прэзідэнцкія выбары, чакаць засталася нядоўга. Калі на іх пераможа дэмакрат, то наш Нацыянальны сход будзе, хутчэй за ўсё, распушчаны, і будуць абвешчаныя новыя, дэмакратычныя выбары дэпутатаў. Калі ж кіраўніком дзяржавы абяруць Аляксандра Лукашэнку, то Беларускі Парламент так і застанеца пад абцасам Прэзідэнта. Такім чынам, карысці ад такой «уладнай» структуры ўсё роўна ня будзе.

«Верас»



## Незалежнасць — гэта дабрабыт



Дынаміка сярэднемесячнага росту заробку ў далярах

Кожны чалавек імкнецца падвысіць свой дабрабыт — чым больш заможны чалавек, тым большыя магчымасці ён мае, тым больш незалежны ён ад нягодаў лёсу. Людзі таксама адчуваюць, што незалежнасць краіны — галоўная ўмова дабрабыту ўсіх яе жыхароў.

Нагадаем некалькі фактаў. Беларусь стала поўнацэнна незалежнай у 1991 годзе адначасова з суседзямі. Аднак Беларусь, у адрозненне ад Польшчы, Чэхіі, краін Балтыі, не стала развівацца, як еўрапейская краіна. Пад лозунгамі «восстановим разрушенные связи» падпарадкаваныя Маскве ўлады сталі «інтэграваць» Беларусь з беднай і адсталай Расеяй.

Як змяніўся дабрабыт нашых грамадзян у выніку павароту ў мінулае? Сярэднемесячны заробак жыхароў Беларусі, Польшчы, Чэхіі, Літвы, Латвіі, Эстоніі быў у 1991 годзе прыкладна аднолькавым (каля 100\$). У 1999 годзе заробак жыхароў Прыбалтыйскіх краін стаў 250-300\$, а жыхароў Польшчы і Чэхіі — 350-400\$. У той жа час сярэдні заробак ў Расеі знізіўся да 65-70\$, а ў беларусаў — да 30-40\$.

Дабрабыт людзей таксама залежыць ад тэмпаў інфляцыі. Патлумачым: інфляцыя — гэта спосаб, з дапамогай якога дзяржава праз друкаванне грошай улазіць у нашыя кішэні. У 1999 годзе інфляцыя ў Польшчы склала 7%, у Чэхіі 2%, у Літве 1%, у Эстоніі 4%, у Латвіі 2%. У Расеі ў 1999 годзе інфляцыя склала 90%. а ў Беларусі — аж 350%.

Ці патрэбны яшчэ якія-небудзь каментарыі да гэтага?

«Сумежжа»



## Сабачыя выбары

15 верасня, пятніца, цудоўнае надвор'е.

Мы прыйшлі ў парк Дружбы народаў, што ля пляца Бангалор, на Выбарчыя гонкі. Калі б у нас быў сабака, то прыйшлі б з сабакам, бо гэта былі сабачыя выбары ў Будку прадстаўнікоў. Было весела, кандыдаты не лаяліся, больш маўчалі. За іх гаварылі гаспадары, якія цвёрдай рукой утрымлівалі сваіх віславухіх на павадках. Нейкі дзядзька, які вылучаўся сярод моладзі, выступіў з прамовай: вось, маўляў, адбываецца дыскрымінацыя жывёл. Яны, нашы малодшыя браты, пазбаўлены выбарчых правоў. Не могуць, небаракі, галасаваць, не могуць выстаўляць свае кандыдатуры ў Будку. Тут нам нехта піхнуў у рукі плакат «Наш кандыдат — Мікола», а гаспадар павёў свайго каротканогага брахуна да выбарчай скрыні. На сабачай пляцоўцы былі кандыдаты: сабака Дамасед, сабака Шарыкаў, сабака Барклі і яшчэ хто-ніхто. Міліцыя кандыдатаў не чапала, але цішком выкрала адзін з плакатаў — пэўна, каб упрыгожыць ім свае пакоі. Аднаго мы не зразумелі: які ж сабака перамог у Выбарчых гонках? У канцы выбараў усе так разбрахаліся, што мы заткнулі вушы і пайшлі вучыць урокі, бо назаўтра у нас была кантрольная.

*Кастусь Шыдлоўскі,  
Алена Сінкевіч, мінскія дзесяцікласнікі.*

**Адрэдакцыі.** Мерапрыемства, санкцыянаванае Мінгарвыканкамам, праводзіла Асамблея дэмакратычных няўрадавых арганізацый Беларусі.



## 3 глүзду зьезд

Рэпартаж з цытатамі

29 верасня ў Менску адбыўся Зьезд Саветаў, ініцыяваны Аляксандрам Лукашэнкам, які склікаўся ў перавагу Усебеларускаму Зьезду. Пра свае ўражаньні ад гэтай падзеі з чытачамі дзельца Зьміцер Калярадзкі.

Зьвяртаючыся з высокай (150 см) трыбуны да дэлегатаў зьезду дэпутатаў саветаў дэпутатаў, правадыр зазначыў: «Усё добрае, што было ў тым жыцьці, трэба захаваць». «... у жыцьці наступным», — дадалі ў думках дэлегаты-дэпутаты. Правадыр адчуў іхнюю іронію ды сыранізаваў сам: «Тут сабраліся кя проста самазванцы».

А далей прадоўжыў: «Нікому ня дадзена права зьнішчаць саветы». «А Вярхоўны?» — зноў жа моўчкі спытала сябе аўдыторыя.

«У Беларусі больш спакойна. Ня так страляюць», — даў характарыстыку крымінальнай сытуацыі ў краіне правадыр. «А як трэба?» — хацеў спытаць новы міністар унутраных справаў, але пабаяўся.

Правадыр раскрыў зьездзе страшэнную таямніцу: «Наша грамадства — людзі сацыялістычнага кшталту. Але жыць, як раней, мы ня зможам. І не таму, што ня хочам або ня можам, а таму, што — паглядзіце навокал. Дзяржавы рухаюцца ў кірунку жорсткай рынкавай эканомікі. Калі мы ня будзем ісьці ў гэтым кірунку, нас проста раздушаць».

Прыгаламшаная заля адразу ўявіла сабе натаўскія танкі ды пачала глядзець спачатку на «нашага Філю»



(калісьці на падобным сходзе правадыр назваў мітрапаліта «нашым Філарэтам», а няпер ягоны назоў крыху скарацілі), ціха шэпчучы: «Божачка, дапамажы!», а потым на замежнага дэпутата Гену (Генадзя Селязнёва — «Верас»), які аднойчы ўжо дапамог дэпутату Шарэцкаму пераадолець парлямэнцкі крызіс (Гена спрыяў знакамтай начной зьдзелцы напярэдадні рэфэрэндуму ў лістападзе 1996 году, але амэрыканцы тады казалі пра яе «crack-o'-deal» («крах

зьдзелкі», што сугучна з «crocodile»), таму цяпер Гену завуць кракадзілам. Кракадзіл Гена хацеў быў зноўку дапамагчы ды абрынуўся на першага прэсавага сакратара правадыра, сп. Нісьцюка, назваўшы яго самазванцам, але правадыр асадзіў яго, сказаўшы пра Генаву краіну літаральна наступнае: «Бегчы за вамі ўва ўсіх працэсах разьвіцьця эканомікі ды грамадства мы ня будзем». Гена аслупянеў, сабраўся нагадаць пра саюзную дзяржаву, што ён ствараў разам з правадыром, але правадыр ужо забыўся пра гэткае ўтварэньне і перайшоў да саюзу, які трэба будаваць «толькі на прынцыпах суверэннае роўнасьці яго чальцоў».

Наступнаю тэмай стала апазыцыя. «Скралі мільярды рублёў, мільёны даляраў — цяпер яны круцяцца на экране, хочучь у парлямэнт, хаця мы ўзялі іх за, прабачце мне гэткае слова, хвост», — сказаў ён. ДэлеГаты-дэпутаты не пасьпелі сыцяміць, дзе ж гэты хвост можа быць, як правадыр распавёў пра жахлівую практыку ў блізкай яму жывёлагадоўлі: «Выціскаюць з каровы малако ды мяса». Напэўна, якраз такім чынам апазыцыя атрымлівае шалёныя грошы. Правадыр ведас, што яны шалёныя. «Грошай у вас шмат — і зялёных, і жоўтых», — паведаміў ён апазыцыі. Тут усе падумалі пра ЗША ды Кітай, але правадыр чамусьці загаварыў пра Францыю: «Во, правялі рэфэрэндум, скарацілі тэрмін паўнамоцтваў прэ-

зыдэнта з 7 да 5 гадоў — мы ж не абурэаемся, ня робім заяваў, што мы гэта не прызнаем!» Замежны госьць зьезду мсье дэ Легат дэ Путат хацеў удакладніць, што ў Францыі ёсьць сапраўдны парлямэнт, якога няма тут, але правадыр яго апярэдзіў ды расказаў усё, чаго дасюль ня ведаў. Мікола

Статкевіч пра палату №2: «Парлямэнт сёньня не валодае тымі паўнамоцтвамі, каб скінуць у краіне ўладу, хто б ні быў абраны».

Сваю прамову правадыр скончыў вершам: «Выбары сёньня — гэта толькі ўвэртура, падрыхтоўка, трэніроўка». Шчасьлівыя зьезданутыя дэ-

путаты пайшлі ў буфэты купляць канфэты, бо цукерак там не было. Але шчасьлівейшым за ўсіх выглядаў палкоўнік міліцыі Саланец, які напярэдадні Маршу Свабоды-3 набыў сабе ў кулюарах зьезду новую кашулю.

*Зьміцер Калярадзкі, «Наша Ніва»*

## З НОВЫМ ГОДАМ!

**29 верасьня габрэі сьвяткуюць 5761 год ад стварэньня сьвету. Габрэі лічаць, што ў Новы год людзі стаяць перад судом Усявышняга, які вызначае далейшы лёс кожнага чалавека. Віцебская суполка моладзі «Верас» дала лухаецца да віншаваньняў Юрыя Дорна, прэзідэнта Юдзейскага рэлігійнага аб'яднаньня Беларусі, які пажадаў габрэям пасьпехаў ў шчасьця ў новым годзе.**

*«Верас»*

## СТУДЭНТЫ АДСТАЯЛІ МЕНСК

Назва «Менск» фактычна ўзаконеная — упершыню пасля 1939 году, калі Саветы памянлі беларускую Канстытуцыю.

Вышэйшы Гаспадарчы суд у асобе судзьдзі Петуховай прызнаў неспраўдным папярэджаньне, вынесенае Міністам Задзіночаньня Беларускіх Студэнтаў за выкарыстаньне беларускае назвы сталіцы, Менск, замест зрасейшчанага «Мінск», на блянках арганізацыі.

Прадстаўнік Міністэрства юстыцыі, відавочна, не чакаў такога вырашэньня справы, тым больш, што Дзяржкамтэт па архівах і справаводзтве перад паседжаньнем, як выказаўся міністэрскі юрыст, «дакладна зацьвердзіў»: «Тораду з назваю «Менск» у дадзены момант на тэрыторыі

Рэспублікі Беларусь не існуе». Тым ня менш, палічыла судзьдзя Петухова, якая два гады таму ў аналягічнай сытуацыі вынесла рашэньне на карысьць беларускага клясычнага правапісу ў справе «Наша Ніва» супраць Дзяржкамдруку: ніводзін нарматыўны акт не забараняе ўжываньня слова «Менск».

Паводле сяброў ЗБС, гэткае ўвага да паштовага адрасу аб'яднаньня з боку Мініюсту выкліканая ня клопатам пра дакладнасьць афармленьня блянкаў, а дзейнасьцю ЗБС па абароне правоў студэнтаў — у прыватнасьці, па скасаваньні прыму-совага разьмеркаваньня. А ўжываньне клясычнага правапісу стала толькі нагодай для таго, каб «папярэдзіць» і «напалохаць».

Прэцэдэнтнага права ў нашай краіне быццам бы не існуе. Але ж практыка паказвае: прэцэдэнт, створаны падчас справы «Нашай Нівы», на гэты раз замацоўваецца перамогаю ЗБС і не аднойчы «спрацуе» ў будучыю, калі нехта захоча працягваць змаганьне з «тарашкевіцаю».

Судзьдзя ня толькі скасавала папярэджаньне, але і абавязала Мініюст выплаціць ЗБС 52000 рублёў. Мініюст будзе абскарджваць гэтае рашэньне. Але ў паштовым адрасе Задзіночаньня, як і раней, будзе пазначаны Менск. Як і ў адрасах дзясяткаў суполак і тысячаў людзей у сталіцы. Значыць, «у дадзены момант» горад з такой назваю ў Беларусі існуе.

*Ганна Штэйрман, «Наша Ніва»*

## Яміна пад тваімі нагамі

**У краіне існуе нейкая магутная сіла, якая стаіць па-над міліцыяй і законам**

21 верасьня ў 22.40 на менскую штаб-кватэру Народнай Грамады быў здзейсьнены напад. Злачынцы праніклі ў памяшканьне эсдэкаў на праспэктце Скарыны і, пагражаючы пісталетам, паклалі прысутных на падлогу, абрэзалі тэлефонныя лініі, ускрылі сэйф і забралі партыйную касу, вынялі з кампутараў вінчэстэры, захапілі партыйную дакумэнтацыю, пасля чаго бесьперашкодна зьніклі зь месца злачынства. Выкліканая міліцыя ўзбудзіла крымінальную справу.

Варта згадаць, што налёт на офіс Народнае Грамады — чарговы ў шэрагу падобных злачынстваў за апошнія гады. Прыгадаем налёты на штаб-кватэры праваабарончага цэнтру «Вясна-96», Гельсынскага камітэту, на рэдакцыі незалежных газэт. З удзелам міліцыі, без удзелу міліцыі, з частковым удзелам міліцыі... Вінаватыя ня

знойдзеныя і не пакараныя. Абсалютна гэтак сама, як у выпадках са зьнікненьнем няўгодных уладзе людзей. Ніводная з гэтых справаў не раскрытая, вінаватыя ня выяўленыя.

На прэс-канфэрэнцыі пасля налёту на штаб эсдэкаў в.а. міністра ўнутраных справаў Удовікаў прывёў столькі вэрсіяў здарэньня, што стала ясна — міліцыя пачуваецца бездапаможнай, дакладней, наўмысна спаралізаванай у гэтай справе. Гэтаксама як пры разгоне нядаўняга пікету да гадвіны зьнікненьня Віктара Ганчара і Анатоля Красоўскага. Невядомыя ў цывільным напалі на групу пікетуюцаў — апазыцыйных палітыкаў і жанок зьніклых апазыцыянэраў, усчаўся крык на ўсю вуліцу, Лебедзька вырываўся з рук гэтых самых «невядомых»... Тымчасам міліцыя спакойна назірала за ўсім гэтым беззаконьнем.

Міліцыя назірае, міліцыя піша прата-

колы, міліцыя ня ўвязваецца... У краіне існуе магутнейшая сіла, якая стаіць па-над міліцыяй і законам. Сукупнасьць фактаў наводзіць на думку пра навязлівасьць гэтых «невядомых» і ўсёй гэтай «невядомасьці». Нехта цудоўна ведае, куды зьніклі Захаранка, Ганчар, Красоўскі, Завадзкі. І гэты самы нехта цудоўна ведае, хто там разганяў той пікет памяці зьніклых. І гэты ж самы нехта выдатна ведае, хто і навошта рабіў налёты на офісы апазыцыйных партыяў. Гэта адзін нехта. У яго свой почырк, свой стыль. Хто ён? Магчыма, які-небудзь палкоўнік Замяталін — чалавек, які ня раз дэманстраваў свае разыходжаньні з прынцыпамі чалавечнасьці і сумленьня. А магчыма, якія мафіёзі, у чыю сфэру ў Беларусі не дазволена зазіраць нікому, у тым ліку міліцыі. Можа гэта якія маскоўскія «дружкі» цяперашняга кіраўніка Беларусі, якія «вядуць» яго па жыцьці.

*(Працяг на стар. 4)*



Урэшце, гэта ня так істотна. Гэты нехта, безумоўна, Аляксандар Лукашэнка, які сканцэнтраваны ў сваіх руках усю паўнату ўлады, а значыць, і паўнату адказнасці за ўсё тайнае і яўнае, што адбываецца ў Беларусі. Гэта Лукашэнка нават у тым выпадку, калі Лукашэнка пра гэта нічога ня ведае.

Што да паспалітага беларускага чалавека, дык яму застаецца змірыцца

з думкай, што ў закрытым грамадстве ён або нехта з ягоных блізкіх можа ў любы момант праваліцца пад зямлю, а дзяржава зробіць усё, каб ніхто ніколі не даведаўся — за што, у якім месцы і што ўвогуле з ім адбылося. Гэткая патэнцыйная таямнічая яміна пад нагамі нагадвае пра дзье небяспечныя тэндэнцыі. Па-першае, яна ўвесь час пашыраецца. Па-другое, на-

род мае схільнасць прызвычайвацца да таго, што нехта ўвесь час у яе правальваецца. Гісторыя ведае прыклады, калі ўрэшце ўся краіна ператваралася ў такую яміну, але чалавек пры гэтым маўчаў і ўхваляў палітыку ўладаў. Пакуль яміна не разьвярзлася пад ягонымі ўласнымі нагамі.

Алесь Кебік, «Наша Ніва»

# Очань інцярэсна

Адной з нешматлікіх афіцыйных газет у Беларусі, якія выходзяць па-беларуску, ёсць штотыднёвік «Звязда». Чытаюць яе збольшага людзі немаладыя ўжо, часта вяскоўцы. Але мода на стварэнне сваіх сайтаў у сусветнай сетцы не абмінула і гэтае выданне, хоць, зразумела, мала хто зь яе чытачоў мае кампутар з Інтэрнэтам. Нядаўна на беларускім партале «Дзед Талаш» была размешчана вытрым-

ка з сайту «Звязды» ([www.zvyazda.minsk.by](http://www.zvyazda.minsk.by)), якую мы і друкуем ніжэй. Камэнтары тут, мяркую, не патрабуюцца.

**«Для пошука увядзіце ключавыя слава (можна без аканчатка), выдзяліце рубрыцы у каторых павінна іскаць (ілі не выдзяляйце - тады будзе праіздзен пошук па усім рубрыцам) и націсніце кнопку «ПОШУК»**

Для пошука некалькі слоу у стацях з

условіем, што усе уведзенные словы будуць абавяскова присутніаць, атмещьце бокс рядом з полем увода слоу.

**Для пошука ва усіх сушчествующых рубрицах (можна не выдзяляць - пошук па усім рубрицам па умалчанію)».**

Што ж, як сказаў дзед Талаш, «які назоў, гэткае й газета».

«Верас»

## Посетитель имени себя

В День знаний президент Республики Беларусь посетил Академию управления при президенте Республики Беларусь. Как говорится, живу в стране имени себя, слушаю песни о себе в исполнении ансамбля имени себя и т.д. Почти по-советски...

«Белорусская газета»  
\* \* \*

Зранку 29 верасня ў Палацы Рэспублікі, дзе праходзіў Зьезд дэпутатаў саветаў дэпутатаў, можна было назіраць цікавую карціну. Перад буфетам, які знаходзіўся ў файе, сабралася калясальная чарга дэлегатаў, якія прагнулі набыць газавыя напоі. Падобную сымпатыю прадстаўнікоў мясцовых саветаў да «Мінскай-4» патлумачыць было даволі проста, паколькі неафіцыйная частка сустрэчы прыхільнікаў прэзідэнта пачалася напярэдадні ўвечары. Акрамя гэтага, раз-пораз сярод сабраных можна было заўважыць дэпутатаў, якія яшчэ даволі няцвёрда трымаліся на нагах. Усяго на Зьездзе прысутнічала больш за 1,5 тысяч дэлегатаў і блізу тысячы гасцей, так што пра суму, якая пайшла на правядзеньне падобнага мерапрыемства, можна толькі здагадацца. Варта адзначыць, што менскі доўгабуд, які больш за дзесяцігодзьдзе ўзводзіцца на Кастрычніцкай плошчы, быў здадзены зь недапрацоўкамі. Напрыклад, падчас Зьезду не працавалі эскалатары. У гардэробе абарвалася вешалка і прабіла жанчыне руку. Да абслугоўваньня мерапрыемства былі прыцягнутыя каля ста студэнтаў філіяльнага факультэту БДУ. З гэтай нагоды іх вызвалілі на тры дні ад заняткаў, нават паабяцалі выплаціць надбаўку да стыпендыі. Напэўна, за шкодныя ўмовы працы.

\* \* \*

Нядаўна ў Віцебскім абласным краязнаўчым музэі адкрылася экспазыцыя вядомага ў горадзе фотамастака Ўладзімера Базана «Віцебскі кур'ер» - хроніка газетнай паласы. Уладзімір Базан зьяўляецца галоўным рэдактарам папулярнай у горадзе незалежнай газеты «Віцебскі кур'ер». Аднак празь дзень пасля яе адкрыцця з экспазыцыі былі знятыя некаторыя працы Базана. Па словах віцебскіх музэйшчыкаў, яны «не адпавядаюць кірунку, які праводзіць музэй як дзяржаўная ўстанова». На знятых з экспазыцыі фотаздымках - Пазыняк, Шушкевіч, розныя мітынгі, акцыі пратэсту. Напачатку выставу хацелі ўвогуле зачыніць, аднак з павагі да аўтара ўрэзалі толькі кроніку. За апошні час гэта першы ў гісторыі Віцебска выпадак, калі выстава аказваецца пад пагрозай быць зачыненай па палітычных матывах.

\* \* \*

Арганізатар віцебскага філіяла Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады (БСДГ) Алесь Мудрычэнка перадаў у сродкі масавай інфармацыі тэкст заявы, дзе паведамляе аб двух нападах, якім ён падвяргаўся на мінулым тыдні. Паводле яго словаў, у абодвух выпадках адбывалася гэта практычна ў цэнтры Віцебска, на плошчы Леніна, дзе Мудрычэнка ўжо правёў палову свайго месячнага санкцыянаванага пікета. Увесь гэты час ён, стоячы пад бел-чырвона-белым сцягам, агітаваў прахожых за байкот кастрычніцкіх выбараў у Палату прадстаўнікоў. 27 верасня ў пікетуюца разарвалі плакат, на якім пад партрэтам Лукашэнкі было напісана: «Я на выбары не пайду - усё роўна падмануць». У другім выпадку, 29 верасня, невядомы чалавек, сказаўшы «гэта табе за бацю»,

кінуўся на пікетуюца з кулакамі і разбіў яму твар. Адбылося гэта ў той момант, калі міліцыянер, прыстаўлены ахоўваць грамадзкі парадак у месцы правядзеньня пікета, адыйшоў. Урэшце, пацярпелы не выключае і іншых тлумачэнняў таго, чаму міліцыянт не адрэагаваў на інцыдэнт. Ня гледзячы на гэтыя інцыдэнты, аўтар заявы яшчэ два тыдні збіраецца праводзіць пікет, агітуючы за байкот выбараў і збіраючы заявы тых, хто жадае ўступіць у БСДГ.

\* \* \*

У мінулую пятніцу ў Менску адбылася прэзэнтацыя беларускамоўнага дзіцячага садку, які адкрыўся на базе садка N 314, які некалі лічыўся беларускамоўным. Прысутнічалі на мерапрыемстве бацькі, госьці, журналісты. Падарункі для дзяцей былі падрыхтаваныя фірмай «Тэравіта», што зьявілася прыемным сюрпрызам для ўдзельнікаў. Садок складаецца пакуль толькі з адной групы, у якой займаюцца 17 дзяцей, прычым рознага ўзросту. Гуляюць дзеці ўсе разам, заняткі праводзяцца ў адным пакоі, але зь дзвюма групамі паасобку. На тэрыторыі пляцоўкі для групы старыя гаражы распісаў вядомы беларускі мастак Алесь Пушкін.

Малады Фронт пачаў кампанію па байкоту выбараў у гэтак званую «Палату прадстаўнікоў». Кампанія мае назву «Вырабы-2000». Яе мэта - паказаць ілжывасць і абсурднасць абяцанняў кандыдатаў у дэпутаты, а таксама фіксаваць парушэнні пад час «вырабчай» кампаніі. Малады Фронт збіраецца абраць сымбалічную «Палату прадстаўнікоў», месцы ў якой будуць размяркоўвацца паводле ілжывасці і абсурднасці перадвыбарчых абяцанняў. Маладафронтаўцы збіраюць усе агітацыйныя ўлёткі, каб затым



скласці адмысловы гіт-парад абяцанняў. Перадвыбарчая агітацыя, паводле беларускага заканадаўства, дазваляецца ад 15 верасня. Тым ня менш, ужо цяпер Малады Фронт мае больш за дзясятка прыкладаў незаконнай агітацыі.

\*\*\*

Жыхар Менску Аляксандар Карызна патрапіў у міліцыю за распаўсюд спецыяльнага выпуску газеты «Рабочы». Сямідзесяцігадовы парушальнік, былы вязень сталінскіх лягероў, быў затрыманы на праспекце Францішка Скарыны ў раёне станцыі мэтро «Усход». Празь некаторы час пэнсіянэра выпусцілі, вярнуўшы ўсе газеты. Адну міліцыянты папрасілі ўзяць сабе пачытаць.

\*\*\*

9 верасня ў горадзе Буда-Кашалёва Гомельскай вобласці прайшоў першы ў гісторыі горада мітынг. Арганізаваны ён быў незарэгістраванымі арганізацыямі. Акцыя прайшла пад лозунгам «Не - збядненьню народа, так - квітнеючай, незалежнай Беларусі». Пры падрыхтоўцы мітынга ў арганізатараў узніклі праблемы з уладамі: было адмоўлена ў месцы правядзення. Пянавалася, што ён пройдзе на гарадзкой плошчы, але ўлады накіравалі «мітыngoўцаў» на стадыён. Усяго на стадыёне сабралася каля шасці дзясяткаў гараджанаў, пераважную большасць з якіх прадстаўляла моладзь. Перад сабранымі выступіў старшыня Аб'яднанай Грамадзянскай Партыі - Анатоль Лябедзька. Прысутнічалі на мітынгі і прадстаўнікі праваахоўных органаў, якіх было некалькі дзясяткаў і якія таксама актыўна прымалі ўдзел ў дэбатах, задавалі пытанні.

\*\*\*

У Рэчыцы на базе аддзялення «Грамадзянскіх ініцыятываў» была створаная Каардынацыйная Рада па назіраньні за падрыхтоўкай і правядзеннем выбараў у Рэчыцкім рэгіёне. Але, як паведаміў старшыня Каардынацыйнага Савету Аляксандар Зайцаў, «пасля таго, як савет пачаў актыўныя дзеянні па фіксацыі парушэнняў і падрыхтоўцы назіранняў, пачалі адбывацца незразумелыя рэчы». Энэрганаглядам была спыненая падача электраэнэргіі, падобны крок матываваны адсутнасцю якіхсьці дакументаў. Гэтыя дакуманты, у сваю чаргу, немагчыма атрымаць без тэхнічнага пашпарту на будынак, у якім месціцца Каардынацыйная Рада. Пашпарт знаходзіцца ў Рэчыцкім гарадзкім судзе, і яго вяртаць пакуль не жадаюць. Таму ёсць усе падставы дапускаць, што адключэнне электраэнэргіі, безь якой Каардынацыйная Рада ня можа паўнаважна функцыянаваць, і адмова суда ў вяртанні тэхнічнага пашпарту ўладальніку будынка - ўсё гэта звязана зь нежа-

даннем уладаў мець пад бокам людзей, якія ажыццяўляюць кантроль за правядзеннем восеньскіх выбараў.

\*\*\*

«Белпошта» не ўключыла ў свой падпісны каталёг на чацвёрты квартал «Беларускую маладзёжную» (belmol@irex.minsk.by). Канфлікт паміж кіраўніцтвам «Белпошты» і рэдакцыяй «БМ» абвастрыўся пасля таго, як газета з дапамогай сябраў Маладога Фронта, падняла пытанне аб тым, што яе тыраж мэтанакіравана хаваецца ад пакупнікоў у многіх шапіках.

\*\*\*

Супрацоўнікі смаргонскага агрэгата завода дамагліся частковай выплаты заробкаў. Як мы паведамілі раней, напрыканцы жніўня рабочыя пачалі бестэрміновую забастоўку, патрабуючы выплаты заробкаў за летнія месяцы. Урэшце працаўнікі атрымалі грошы за чэрвень і ліпень, але пытанне застаецца адкрытым. Нявыплата заробку абумоўлена цяжкім станам, у якім апынулася прадпрыемства, што прадукцуе міні-трактары. Дзякуючы эканамічнай крызе, немалым падатакам і высокім мытным зборам, якія ўстаноўлены на замежныя камплектуючыя, кошты на прадукцыю прадпрыемства за гэты год ўзраслі ў два разы. У выніку завод страціў шэраг заказчыкаў у краінах былога СССР, рабочыя працуюць на склад. Як сьледства - адсутнасць грошай.

\*\*\*

Для таго, каб перайменаваць вуліцу Савецкую на вуліцу Ларысы Геніюш у Зэльве, на радзіме паэткі, выканкам вырашыў правесці апытанне жыхароў горада. Справа ў тым, што ў жніўні, калі святкаваўся Дзень народзінаў паэткі, творчая інтэлігенцыя Беларусі звярнулася ў Зэльвенскі райвыканкам з прапановай аб наданні адной з вуліцаў імя славаўтай беларускай паэткі. І вось цяпер прыйшоў адказ ад старшыні райвыканкаму, што ў сувязі з дадзеным пытаннем праводзіцца «вывучэнне грамадскага меркавання».

\*\*\*

Зь сярэдзіны лета ў Жлобіне хлебныя вырабы прадаюцца выключна па сьпісах. Такая сытуацыя склалася ў сувязі са стратнасцю Жлобінскага хлебазавода. Цяжкая сытуацыя з вырабам хлеба назіраецца і ва ўсёй Гомельскай вобласці.

\*\*\*

Вёска Расна Дрыбінскага раёну (Магілёўшчына) ня так даўно адзначыла свой 665-гадовы юбілей. У сувязі са святам у вёсцы прайшло некалькі мерапрыемстваў, сярод якіх вечарына, на якой ішла размова пра гісторыю вёскі, тэматычныя выставы, экспазыцыі ў філіяле раённага гісторыка-краязнаўчага музея.

Нядаўна на дошцы аб'яваў перагаворнага пункта Глускага раённага вузла сувязі з'явілася паведамленне: «Прапануем паслугі сувязі: факс, Інтэрнэт, электронная пошта». Але, як аказалася на самой спрае, радавацца жыхарам гарадка з прычыны далучэння глушчанаў да сусветнага павуціння яшчэ рана. Як патлумачыла адна з супрацоўніцаў вузла сувязі, аб'яўка была павешаная перад прыездам нейкай камісіі, каб уразіць высокае чынавенства. Насамрэч ні Інтэрнэту, ні электроннай пошты для ўсіх жадаючых у Глуску як не было, так і няма.

\*\*\*

15-га верасня ў Віцебску адбыўся пікет, асноўнай мэтай якога было прыцягненне ўвагі да праблемаў няўрадавых арганізацыяў Беларусі. Пікет быў наладжаны Грамадзкім аб'яднаннем «Контур» супольна зь Віцебскім асветніцкім таварыствам «Паходня». Сабраў ён каля 25-ці ўдзельнікаў. Да акцыі далучыліся прадстаўнікі іншых грамадзкіх аб'яднанняў і групаў: БНФ «Адраджэнне», ВСМ «Верас», Задзіночаньне Беларускіх Студэнтаў, Малады Фронт. На пікеце распаўсюджваліся ўлёткі «Асамблея дэмакратычных няўрадавых арганізацыяў супраць выбарчага фарсу», газета віцебскай моладзі «Верас», незалежнае інфармацыйна-аналітычнае выданне «Віцебская Трыбуна».

Новым дырэктарам Магілёўскага драматычнага тэатру можа стаць Андрэй Новікаў, які раней працаваў у абкаме БПСМ і загадваў упраўленьнем першаснымі арганізацыямі патрыётаў. На пытанне, калі ён апошні раз быў у тэатры, сп. Новікаў адказаў, што напрыканцы мінулага году вадзіў дочку на дзіцячы сьанс. Супрацоўнікі тэатру непакояцца, што кадравыя змены могуць адбіцца на творчай працы тэатру, калі кіраўнік зажадае стварыць «патрыятычную» суполку і сярод творчага калектыву. Апошняе слова застаецца яшчэ за актарамі.

\*\*\*

У Віцебску адбылася прэзэнтацыя 37-га нумару мастацка-публіцыстычнага часопісу «Ідыёт». Новы нумар прысьвечаны мастаку Алесю Пушкіну. Тут ёсць літаратурныя опусы на любы густ і розных жанраў - ад падарожных нататак да ўспамінаў да лірыкі. Як заўсёды, некалькі старонак прысьвечана хроніцы культурнаа жыцця Віцебску. Часопіс выдаецца самвыдатам з 1983 года, і ўсё дзякуючы намаганьням рэдактара Вячаслава Новікава. А ў 1995 годзе часопіс атрымаў у Маскве Малую Букераўскую прэмію.

\*\*\*

7 верасня Беларусь пакінула група з 12 актывістаў маладзёвых рухаў і партыяў, якія на працягу мінулага навучальнага году былі выключаныя з навучальных устаноў з прычыны ўдзелу ў мітынгх і іншых

палітычных акцыях. Аднак выгнаньне з унівэрсытэту стала выгоднай справай: гэтыя маладыя людзі атрымалі магчымасьць працягваць вучобу па сваёй спецыяльнасьці ў Чэхіі. Рэалізуецца гэтая праграма Маладым Фронтам ды БХК пры падтрымцы ўраду Чэхіі ды чэскай грамадзкай арганізацыі «Чалавек у бядзе». Аднак беларусы, што паехалі ў Чэхію, не зьбіраюцца гэтым паставіць кропку ў сваёй палітычнай дзейнасьці - наадварот, у Празе пачне працу беларускі цэнтар.

\*\*\*

Улады г. Горкі робяць выдатную рэкламу недзяржаўным арганізацыям. Загадчык аддзелу культуры Кузьняцоў адмовіў у правядзеньні канцэрту студыі «Жывы гук» толькі на той падставе, што афішы былі надрукаваныя на беларускай мове. Частка афішаў была зьнятая, па горадзе папаўзлі самыя неверагодныя чуткі. Калі нарэшце дазвол быў дадзены, на

забаронены канцэрт сабраліся ня толькі маладыя гараджане, але й сталыя людзі.

\*\*\*

Гэта нават ужо ня сьмешна...

Аб'яднаная Грамадзянская Партыя атрымала яшчэ адно, ужо пятае, папярэджаньне ад Міністэрства Юстыцыі. Прычына чарговага папярэджаньня - несвоечасовае рэагаваньне на мінулас папярэджаньне. У кіраўніцтве партыі сьцьвярджаюць, што насамрэч рэагаваньне было цалкам своечасовае. Мініюст не задаволіла, што афіцыйная папера пайшла не ад вышэйшага органу партыі, Нацыянальнага Камітэту, а ад яго прэзыдыюму. Нагадаем, мінулыя папярэджаньні былі кшталту «незаконнага інтэграваньня» электроннай адрэсы ў эмблему партыі ці няправільнага выкарыстаньня ў афіцыйным бланку словаў «Рэспубліка Беларусь». Прадстаўнікі партыі ўпэўненыя, што падобная кам-

панія Міністэрства Юстыцыі зьяўляецца заказной і распачатая менавіта перад парламанцкімі выбарамі, каб улады мелі інструмант ціску на адну з буйнейшых апазыцыйных партыяў Беларусі, бо для пазбаўленьня партыйнага ўтварэньня афіцыйнай рэгістрацыі дастаткова ўсяго двух папярэджаньняў.

\*\*\*

У Бабруйску БПСМ праводзіў ваянізаваны спартовы лягер пад назвай «Экалягічны бастыён». 70 чалавек на працягу месяца мусілі чысьціць лес. У дадатак моладзь на сабе даведвалася пра распарадак жыцьця ў савецкім войску: з праверкамі, ранішнімі аглядамі і начнымі трывогамі, толькі што «губы» не было. За тое, што падлеткі так добра і шмат напрацаваліся, кожнаму ўдзельніку лагера выплацілі заробак.

BARC-ID List



## Памятка

Як вядома, палітычна-актыўныя людзі часта рызыкуюць быць затрыманымі на шматлікіх мітынгх і шэсьцях, што праводзяцца апазіцыяй. Сапраўды, нярэдка міліцыя затрымлівае нават не ў чым не вінаватых удзельнікаў акцыяў, і кожны з нас можа апынуцца ў такой сітуацыі. Нядаўна да нас у рэдакцыю трапіла невялічкая памятка, дзе даюцца тлумачэньні праў затрыманых. Раім вам выразаць яе і заўсёды мець з сабой.

Май пры сабе пашпарт — менш непрыемнасьцяў. Май пры сабе дробна парэзаныя паперкі з тэлефонамі праваабарончых арганізацыяў.

### Затрыманьне:

1. Пры затрыманьні людзьмі ў форме не аказвай супраціўленьне каб не парушыць Крымінальны кодэкс.

2. Супраціўленьне неведомым у цывільным (якія не прадставіліся супрацоўнікамі МУС) не зьяўляецца правапарушэньнем: раптам яны бандыты?

3. Пры затрыманьні можаш кінуць паперкі з тэлефонамі і выкрыкні ў натоўп: «Я такісьці, патэлефануйце па гэтых тэлефонах» — заўсёды знойдзецца чалавек, як так і зробіць.

4. Пасадзілі ў машыну — абмяняйся тэлефонамі з іншымі затрыманымі: на судзе будзеце адзін у аднаго сьведкамі.

5. Зафіксуй час затрыманьня. Зьвярні на гэта ўвагу іншых затрыманых.

6. Запомні ўва што былі апранутыя людзі, якія цябе затрымалі — можа спатрэбіцца ў судзе.

### У міліцыі:

1. Прывезьлі ў РАЎС, пастарунак ці іншае месца — зафіксуй час, зьвярні на гэта ўвагу іншых затрыманых разам з табой ці тых, хто ўжо знаходзіцца там. Не звязвайся з жабракамі і алкашамі — падмануць.

2. Склалі пратакол аб адміністрацыйным правапарушэньні — уважліва яго прачытай. Патрабуй запісу аб часе напісаньня пратакола ці запішы яго сам. Маеш права не падпісваць гэты дакумэнт — наступстваў ніякіх (лепей не падпісваць).

3. Патрабуй паведаміць пра тваё затрыманьне дадому ці на працу — міліцыянты павінны зрабіць гэта. Але не прасі даць табе пазваніць самому — не дадуць, на што маюць права.

4. Могуць правесці асабісты вобых і вынітак рэчаў, дакумэнтаў. Сачы, каб у пратаколе ўзгадалі ўсе рэчы, якія былі забраныя.

5. Трымаць у міліцыі могуць ня больш за 3 гадзіны (пры наяўнасьці пашпарта ці іншага дакумэнта).

### У судзе:

1. Пасля тлумачэньня судзьдзем тваіх правоў заяві хадайніцтвы: аб адвакаце, аб допуску ў працэс прадстаўніка (асабістага ці ад праваабарончай арганізацыі); аб азнаямленьні (разам з адвакатам і прадстаўнікамі) з матар'яламі справы; аб допыце сьведкаў абароны (прозьвішча, імя, імя па бацьку).

2. Ніколі ня хлусі. лепш не сказаць усёй праўды, чым сказаць няпраўду. Няхай хлусяць міліцыянты — праваабаронцы іх «раскруцяць».

3. Суд — ня мітынг. Ня трэба агітаваць — толькі інфармацыя пра фактычныя абставіны: час, месца, хто ўдзельнічаў.

### Пасля суда:

Абавязкова напішы ў пракуратуру скаргу на незаконнае затрыманьне. Калі прысуд апраўдальны — у скарге патрабуй прыцягнуць да адказнасьці тых, хто затрымліваў і хлусіў у сваіх паказаньнях у судзе. Пазнач адрэсу, на якую пракуратура павінна выслаць адказ.

### Праваабарончыя арганізацыі:

Беларускі Хэльсынскі камітэт (БХК):  
Віцебск (0212) 22-11-39 (хатні)  
Менск (017) 256-23-55, 222-48-00, 222-48-01  
Гомель (0232) 53-84-76 (працоўны)  
Баранавічы (01634) 2-31-39 (хатні)  
Горадня (0152) 31-56-56 (хатні)  
Магілёў (0222) 23-82-42 (хатні)  
Берасьце (0162) 23-98-88 (хатні)  
Пінск (0165) 35-65-63 (хатні)  
Бабруйск (0225) 55-17-29 (працоўны)

ГА «Прававая дапамога насельніцтву»:  
(017) 210-52-96

Праваабарончы цэнтар «Вясна»:  
(017) 284-50-12

Цэнтар па правах чалавека:  
(017) 266-25-70

Беларуская Асацыяцыя журналістаў:  
(017) 223-63-66

Віцебская суполка моладзі «Верас» шукае супрацоўніцтва з маладымі людзьмі. Калі ў вас ёсьць нейкія цікавыя задумы й ідэі, але вы ня маеце магчымасьці іх рэалізаваць, то зьвяртайтесь да нас: па меры магчымасьці мы абавязкова вам дапаможам!

Пішыце нам: [vsm@vsm-veras.org](mailto:vsm@vsm-veras.org) альбо Віцебск, 210032, а/с 29-А





### 3 гісторыі «Пагоні»

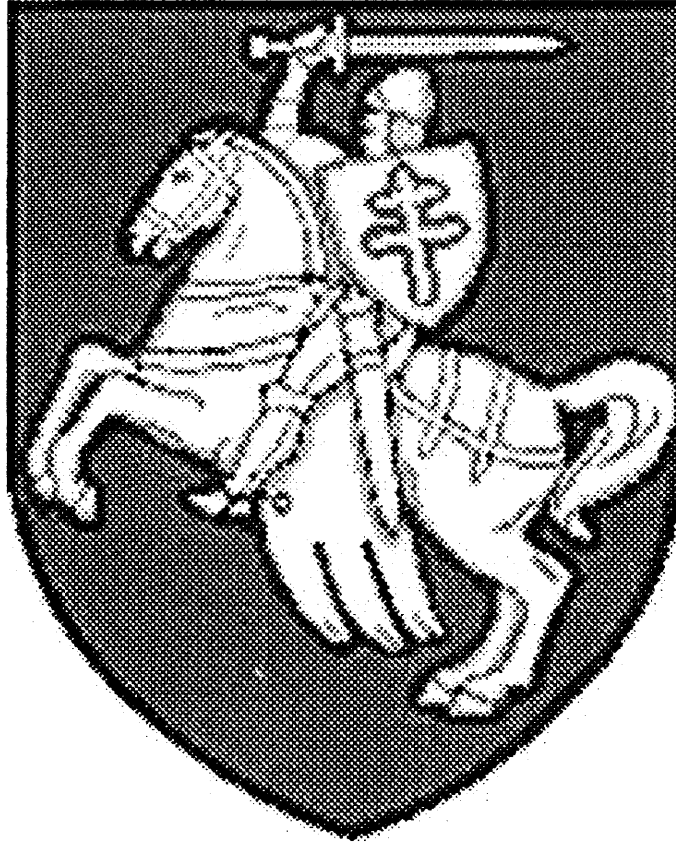
19 верасня дзевяць гадоў таму Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь дзвюма трацямі галасоў зацвердзіў дзяржаўнымі сімваламі нашай краіны старажытныя нацыянальныя сімвалы — герб «Пагоня» і бел-чырвона-белы сцяг.

Герб Белыя Руси издревле был всадник белый в красном поли, саблю имеющий пред собою...

Васіль Тацішчаў, 1739 г.

Гісторыя нашага герба і сцяга сягае сваімі каранямі ў сіваю даўніну. Герб «Пагоня» ў летапісных крыніцах упершыню ўпамінаецца ў канцы XIII ст.: «А Витен нача княжати над Литвою, измысли себе герб и всему князству Литовскому печать: рыцар збройный на коне з мечем, еже ныне наричут погоня». Дарэчы, рыцар з узнятым мячом скакаў і на сцягу ВКЛ.

Выва вершніка з мячом сімваліза-вала воіна, гатовага абараняць сваю радзіму ад ворага. Зазначу, што назву «пагоня» мела і сама ваенная павіннасць па абароне дзяржавы. Паводле ўсходнеславянскай традыцыі, пасля раптоўнага нападу мужчыны пешшу і конна даганялі ворага, каб вызваліць палонных і паквітацца за забітых. Інакш кажучы, выпраўляліся ў пагоню. У адраасаванай жыхарам беларускіх земляў грамаце ад 20 лютага 1387 г. вялікі князь літоўскі і кароль польскі Ягайла пісаў: «У тым жа разе, калі давядзецца гнацца за ворагамі і непрыяцелямі нашымі, дык у гэтае сцігнанне, што па-народнаму завецца пагоняй, абавязаныя ісці не толькі рыцары, але і кожны мужчына, незалежна ад паходжання і багацця, абы ён здольны быў насіць зброю». Адсюль больш зразумелымі робяцца і назва герба Беларусі, і яго вытокі. Дадам, што, на думку некаторых даследчыкаў, на гербе «Пагоня» адлюстраваны паганскі бог Ярыла. Міфалагема «кон-



нага боства», «бога-вершніка» была шырока распаўсюджана сярод індаеўрапейскіх народаў.

З пачатку XV ст. на шчыце «Пагоні» ўжо сустракаецца шасціканцовы крыж з карцейшай верхняй перакладзінай. Такія крыжы былі тыповымі хрысціянскімі сімваламі на Беларусі ў XI - XIV стст. Канчаткова сфарміраваны, герб беларускага гаспадарства выглядаў, як пурпуровы шчыт з белым конным рыцарам. Пурпур лічыўся самым шляхетным колерам. Ён сімвалізаваў агонь, мужнасць, ваяўнічасць, ратную доблесць. Белы (срэбраны) колер азначаў у вачах нашых продкаў ваду, чысціню, дабро, незалежнасць. Золата шасціканцовага крыжа на чырвоным шчыце было сімвалам жыцця, святла, надзеі і высакароднасці.

З цягам часу ва ўсёй Еўропе з'яўляюцца дзяржаўныя сцягі, колеравая гама якіх ут-

варалася ад гербаў. Прынцып быў такі: гербавая выява давала асноўную барву сцяга, а геральдычны шчыт — дадатковую. Наш бел-чырвона-белы сцяг, які ўзнік не пазней за пачатак XVI ст., поўнасьцю адпавядае законам геральдыкі: верхняя паласа на ім — колер «Пагоні», сярэдняя — спрадвечны колер самога сцяга, а ніжняя — колер рыцарскага шчыта на «Пагоні». Найбольш старажытная выява беларускага сцяга захавалася на карціне, прысвечанай пераможнай бітве нашых продкаў з маскавітамі пад Оршай (1514).

Гаворка аб сэнсе колераў беларускага сцяга будзе няпоўнай, калі не сказаць аб яго сувязі з хрысціянскай сімволікай. Бел-чырвона-белыя стужкі мы можам бачыць на адзенні праваслаўных іерархаў. Белы колер сімвалізуе туг чыстую душу верніка, а чырвоны — слова праўды, пасеянае ў ёй праз пакуты і смерць Хрыста.

У 1918 г. з адраджэннем нашай дзяржаўнасці, герб «Пагоня» і бел-чырвона-белы сцяг становяцца дзяржаўнымі сімваламі Беларускай Народнай Рэспублікі. У 1991 г. адпаведная пастанова была прынятая Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь, аднак у выніку ганебнага рэферэндуму 1995 г. яна была скасавана. Тым самым дзяржава збочыла э тысячагадовага Беларускага Шляху, адраклася ад абмытых крывёю святых сімвалаў, што ўвасабляюць гераічную барацьбу нашых продкаў за незалежнасць. Аднак пройдзе час, абсыплецца таталітарнае шалупінне і спрадвечныя нацыянальныя сімвалы вернуцца з кароткачасовага забыцця, таму што, як пісаў наш славуты паэт Максім Багдановіч:

— Старадаўняй Літоўскай пагоні Не разбіць, не спыніць, не стрымаць.

П. А. «Рабочы»

**На Крапівенскім полі, што пад Воршай, дзе ў 1514 годзе адбылася бітва паміж войскамі Вялікага княства Літоўскага і княства Маскоўскага, прайшло сьвяткаваньне Дню беларускай вайсковай славы. На імпрэзу з'ехаліся прадстаўнікі грамадзкасці з Менску, Віцебку, Магілёву, навакольных раёнаў. На пачатку праграмы каталіцкі сьвятар з аршанскага касьцёлу Сьвятога Язэпа адслужыў на полі сьвяточную імшу, пасля чаго перад сабранымі з паказальнымі праграмамі выступілі сябры менскіх рыцарскіх клубав. Увазе глядачоў былі прадстаўленыя двубоі, групавыя паядынкі, інсцэніроўкі падзеяў пяцісотгадовай даўніны. У працяг праграмы адбыўся бардаўскі канцэрт. Мастак Алесь Пушкін прадставіў пэрформанс «Інкарнацыя далёкага поклічу». Пад вечар актывісты спартова-патрыятычнай арганізацыі «Край», каб узняць баявы дух сабранных, пашпацыравалі з запаленымі паходнямі і нацыянальнымі сьцягамі.**

**BARC-ID**

Сабраў Бог кіраўнікоў дзяржаваў і папрасіў паведаміць сваім грамадзянам, што неўзабаве канец сьвету надыйдзе. І вось Клінтан выступае па тэлевізіі: — Дарагія грамадзяне ЗША! Маю для вас дзве навіны: адна добрая, другая —кепская. Добрая навіна: Бог, як мы й меркавалі, ёсьць! Кепская: неўзабаве канец сьвету! Ельцын — Соотечественники! У меня, па-анимаешь, для вас две плохие новости: Бог все-таки есть, и скоро конец света. Лукашэнка: — Замечаельный белорусский народ и дарагие жэншчыны! У меня для вас дзве прэкрасныя новасці! Первая - Бог признал меня за прэзідэнта! Вторая - я буду править вами да канца света!

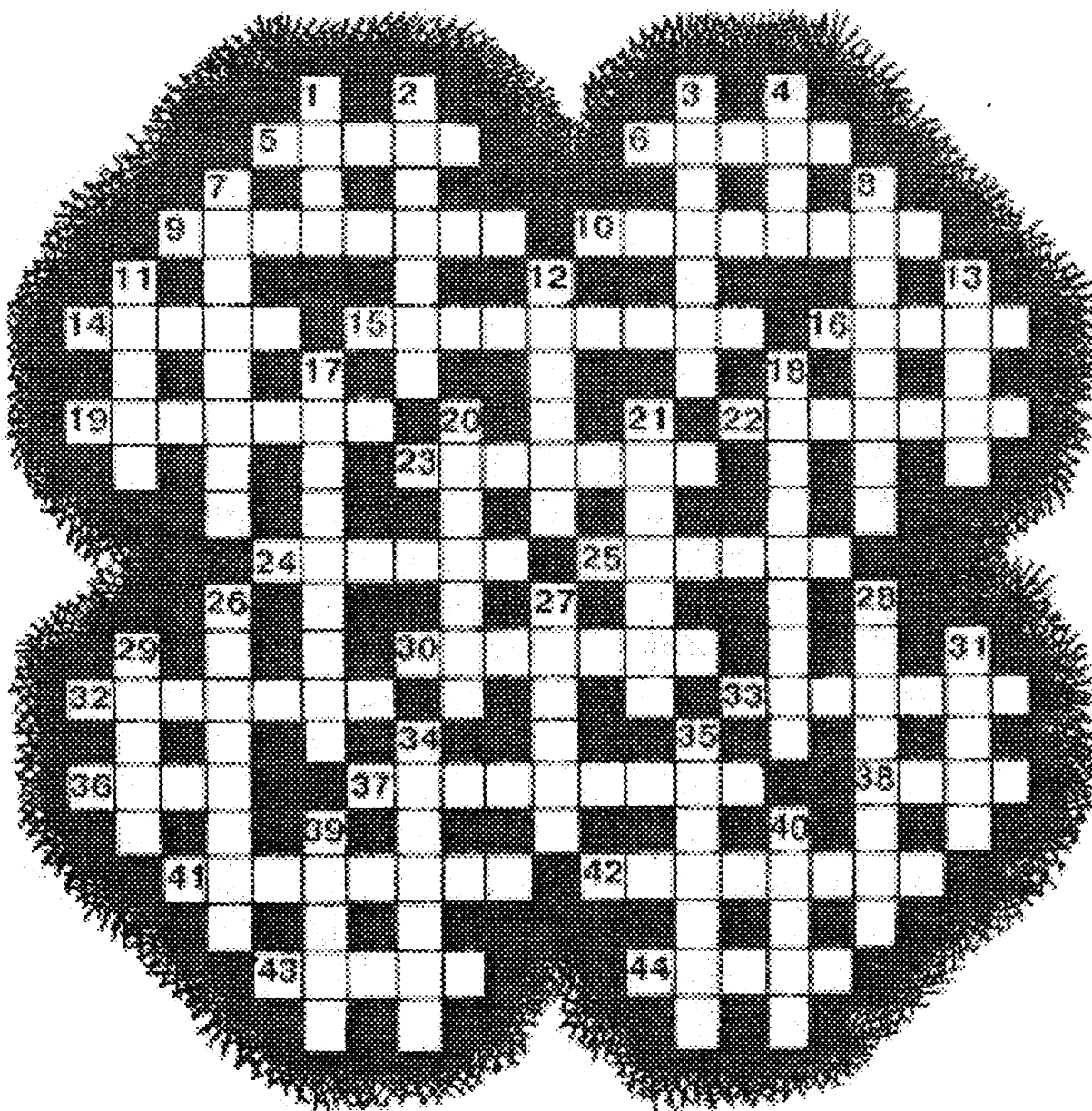
\*\*\*

Сапраўдная цытата: «8 мая. Валгаград. Плошча загінуўшых герояў. Беларускага прэзідэнта чакалі тут даўно.» Алена ЛАДУЦЬКА, Беларускае тэлебачаньне, АТН, 8 траўня 1999г., 21:12

*Показкі з «Карчмы ў старога Язэпа»*



*Гэтак жартуюць сербы з маючых адбыцца ў Югаславіі прэзідэнцкіх выбараў*



ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 5. Адамаў яблык. 6. Аўтамабіль ад немцаў. 9. Жыллё Мінатаўра (міф.). 10. Антонаў агонь. 14. Лягушчыны лапкі (спарт.). 15. Спадарожнік «бабінага лета». 16. Ляпная «шыльда» — выява на публічных дамах у Старажытнай Грэцыі. 19. Змітрок Бядуля па пашпарце. 22. Гнеўная тырада. 23. Рухавік яхты (паэт.). 24. Чайная талерачка. 25. Жанчына з вагамі і мячом (міф.). 30. Кармэн па нацыянальнасці (муз.). 32. Вандроўны тэатр з камедыянтамі і штукарамі. 33. Піпікалка. 36. Вадаём, які п'янаму па калена. 37. Кішэнны захавальнік цыгарэт. 38. Божы конь. 41. Папераноска. 42. Эзопава мова. 43. Паплавок на фарватэры ракі. 44. Канчатковы паказчык.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Польская дама. 2. «Вона! Пайшла пісаць губерня» (персанаж). 3. Горы на італьянскім боце. 4. Конскі бег. 7. Першая ... 8. Катлетка з пад малатка. 11. Царская «дубінка». 12. Карбельны афіцыянт. 13. Музыкант Крылоўскага «Квартэта». 17. Другая назва бегемота. 18. Кулінарная васьмёрка. 20. Плёнка з цёмнай рэпутацыяй. 21. Азіятка. 26. Пісака, якога пакрыўдзіў Бог. 27. Рыхтуй летам сані, а зімой ... 28. Лясная бухгалтэрыя. 29. Мянюшка дзеда з рамана В. Карамазова «Пушча». 31. Утаймавальнік мін (ваен.). 34. Нерухомы дэманстратар адзення. 35. Малпавы жанр. 39. Даведнік турыста. 40. Дымаправод.

*Склаў Мікалай Камароўскі, «Вожык»*

### Бюлетэнь «ВЕРАС»

*Галоўны рэдактары: Яраслаў Манцэвіч*

*Паштовыя адрэсы: gazeta@veras.bn3.com; Віцебск, 210032, а/с 29-А*

*Заснавальнік: Віцебская суполка моладзі «Верас» (vsm@veras.bn3.com). Падтрымка: USIS*

*Выдавец: Віцебскі цэнтар моладзевых ініцыятываў «Контур». Друк: ВА Фонда імя Л. Сяпегі*

*Наклад 299. На правах рукапісу. Дзеля ўнутранага карыстання. Распаўсюджваецца бясплатна.*

